

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

červen 2014

Činoherní klub

Ondřej Sokol ve Zradě Harolda Pintera

PREMIÉRA

Harold Pinter **ZRADA**

(Betrayal)

VZOREC CIVILIZACE

„(...) Známy, konvenční a až banální příběh manželského trojúhelníku začíná od konce, kdy je vztah mezi milenci už dávno rozpadlý a text i představení končí v okamžiku, kdy na domácím večírku v alkoholickém rauši významným dlouhým podáním ruky vše začíná. Pikantní a svým způsobem až bulvární je na této zápletce to, že manželka podvádí svého muže s jeho nejlepším přítelem. Kdyby se hrálo jenom o tomhle, tak by to v nejlepším případě mohla být jakási konvenční méně nebo více vážná komedie s více či méně podrobnými psychologickými rysy.

Sokol však této časově obrácené zápletky nevyužívá k tomu, aby soustřeďoval divákovu pozornost na charaktery postav, a samozřejmě nenapíná tím, jak ta nevěra dopadne, ale důsledně buduje tu abstrakci minimalizací. Sestavuje ji z reálných, konkrétních prvků, oproštěných ovšem od všeho, co nepoukazuje k jednání a chování tří postav. **Kateřina Lojdrová** (Emma, manželka a milenka), **Martin Finger** (mileneček a přítel) a **Ondřej Sokol** (klamaný manžel a přítel) hrají a ukazují jenom to, jak se chovají a jednají v událostech

a situacích, které jsou nositelem jejich vztahů, z nichž vyrůstá zápletka. A činí tak věcně, střízlivě, bez citových vzruchů a průniků do vnitřního světa svých postav, bez rozehrávání povahových charakteristik. I realisticky prováděné soulože jsou bez vášně, uměřené, zmechanizované. Na emoce dojde jen v milostných esemeskách, které jsou promítány v předělech mezi jednotlivými výjevy na stěnách vymezujících hrací prostor. V nich se objeví několik vzrušenějších a vypjatějších erotických projevů, ale hlavně: fungují tu jako projev citů opakované vykřičníky a emotikony. Považoval jsem nejprve tento nápad za příliš ostentativní a přehnaně didaktický. Ale čím více jsem chápal, že podstatou poetiky inscenace je snaha vytvořit model určité objektivní skutečnosti, tím více jsem se s ním smířoval. Neboť nesporně dotváří vzorec současné civilizace jako symbolické a zkratkovité vyjádření vztahů mezi lidmi, jejich chování a jednání. (...)

Z jistého hlediska by představení mohlo být racionálním poznáním, leč suchým až nudným. Ale ono je v něm zvláštní napětí, neboť obsahuje tajemství, jež vyplývá z nevysslovovaného tušení, že to, co se tu pojmenovává a co je nedosažitelné, stejně jako ty barevné fotografie za okny bunkru, někde existuje jako jiný skutečný svět. Jestli něco k Pinterově dramatu patří, pak je to takové tajemství.

Jan Císař, Divadelní noviny 15. 4. 2014

Ladislav Smoček

obdržel 29. března v Národním divadle
Zvláštní cenu Kolegia pro udělování Cen Thálie.
 Blahopřejeme!

STVOŘIT Z NIČEHO NĚCO

Ladislav Smoček (1932) dramatik a režisér, spoluzakladatel pražského divadla Činoherní klub, jehož je dodnes významným členem, je jednou z nejvýznamnějších a také nejpůvodnějších osobností našeho divadla od druhé poloviny minulého století až podnes. Na jeho umělecký i osobní vývoj bezesporu měli vliv velcí učitelé i přelomové společenské události. Přesto v kontextu českého divadla stojí jakoby sám, originální a nezaměnitelný, se svým vlastním viděním, přemýšlením i uměleckým postihováním skutečností v nás i mimo nás. Řečeno s naším autorem, pokud má člověk v sobě skutečně svůj svět, své vlastní vidění, chápání a vyjadřování, nepotřebuje zdroje odjinud, kterými by se rozvíjel a inspiroval. Je tím zdrojem sám, sobě i svému okolí. Tvoří z ničeho něco, jak zní Smočkovo oblíbené slovní spojení, vztahující se jak na autorskou tvorbu, tak na divadlo, které si sám založil.

(vp)

František Fröhlich

překladatel, pedagog a dramaturg Činoherního klubu
v letech 1969-73 a 1992-94 oslaví 13. května **80. narozeniny**.

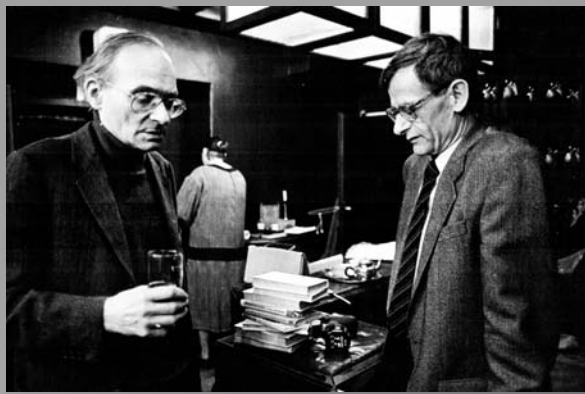
Gratulujeme a děkujeme!

*Když jsem před dávnými lety přišel do Činoherního klubu (jako by to bylo včera, samozřejmě), poletovala tu spousta historek z památných dob jeho prvního, šťastného rozmachu. Řada z nich byla lehce přibarvena nostalgií nebo přibroušena do ještě větší vtipnosti. Ta o **Františku Fröhlichovi** je ale zaručeně pravá. Činoherní klub měl v roce 1970 obrovský úspěch v Londýně, kde se zúčastnil festivalu World Theatre Season. Byl tam s ním tehdy i František a především jeho angličtina. Tlumočit musel pochopitelně kdekomu, až to Angličanům začalo vrtat hlavou. „Kde jste se tak dobře naučil česky, pane Fröhlichu?“ otázal se konečně jeden z nich.*

Tenhle minipříběh bych neuváděl, kdyby nesvědčil o něčem, co je pro Františka tak příznačné. Perfekcionismus, snaha po naprosté korektnosti, co největší přesnosti ba dokonalosti. Takže, když už se naučil anglicky, tak zkrátka mluví jako Angličan. Jak prostě, milý Watsone.

S Alenou Vostrou a Jaroslavem Vostrým v Londýně 1970

S Ladislavem Smočkem při zkouškách Ibsenovy Hedy Gablerové

Většina nás ostatních, odsouzených do watsonovské průměrnosti, si ve Frantově přítomnosti naprosto právem připadáme jako čtvrt-intelektuálové a třičtvrtěblbci. V žádné sauně jsem se nezapotil tak, jako když jsem jednou za Františkovy asistence musel mluvit anglicky. On samozřejmě nehnul ani brvou, neboť k dokonalosti patří i velkorysost.

Stručně řečeno, František Fröhlich toho pro nás v Činoherním klubu udělal hodně. Nejen svou dramaturgickou bystrostí, nejen svými překladky, ale také svou záživou osobností. V přítomnosti některých lidí je totiž obtížné chovat se hloupě, být levný a myslit zjednodušeně. Prostě proto, že tady jsou a vy cítíte, že vás laskavě sice, ale se vsí silou své osobnosti pozorují.

Milý Františku, tak Ti ze srdce a hloubi duše přeji za Činoherní klub i za sebe k jubileu všechno nejlepší, velmi se těším na spolupráci na Ibsenovi, kterého chystáme, a už se na nás prosím Tě nezlob za to „The“, které jsme tak nepatříčně přidali k názvu naší poslední inscenace.

Tvůj Vladimír Procházka

František Fröhlich je mezi skandinávisty skutečná osobnost. Oceňovaný překladatel, precizní a múzický, laureát Státní ceny za překlad. Každá generace si překládá nejen „svého“ Shakespeara, ale i „svého“ Ibsena. Naše generace má Františka. Milý Franto, díky Tobě vidíme Ibsena dnešními očima, protože ho slyšíme promlouvat dokonale stříženým jazykem, a tudíž díky Tobě zjišťujeme, že nám má pořád co říct. A víme, že se na něm v žádném případě neusadil prach.

Zdraví, sílu, energii Ti přeje

Jarka Vrbová

Milý Franto,

rád se připojuji k dlouhé řadě těch, kdo na Tebe v těchto dnech myslí a přejí Ti vše nejlepší k Tvému jubileu. Jiní a povolanější se jistě vyjádří k Tvé práci dramaturgické, Tvé ibsenovské překlady se zapsaly do dějin českého divadla, Tvé zásluhy překladatelské, ať už jde o literatury skandinávské či literaturu angloamerickou, jsou všeobecně známé a náležitě oceňované.

Chci Ti v této sváteční chvíli říct to, co asi sám dobře víš. Bylo pro mne radostí a ctí, že jsem se mohl mnohokrát s Tebou pracovně setkat jako anglista. Velmi si vážím nejen Tvých překladů anglické literatury, ale také toho, že jsi tolik času a energie věnoval překladatelským seminářům na pražské anglistice. Víím, že Tví bývalí studenti na tyto semináře dodnes vzpomínají s radostí a vděčností. Tvé znalosti, zkušenosti, nadhled i Tvůj příslovecný humor, někdy jemně ironický, jindy zdravě kousavý, proměnil tyto semináře v dobrodružné hledání smyslu a významu. Myslím, že se nemýlím, když řeknu, že to byly iniciační rituály založené na Tvém bytostném přesvědčení o významu řeči pro kulturu života.

Vždycky jsem v Tvém působení, ať už překladatelském, pedagogickém či kulturním v nejširším smyslu, cítil a cítil neokázaly, ale důsledný etický rozměr. Vidím ho i v jině Tvé zdánlivě neviditelné práci, spočívající v doslovných a komentářích k českým překladům skandinávské a angloamerické literatury. Jsou velmi rozmanité, ale všechny je spojuje lehkost podání, osobitý esejistický styl a především úsilí o "onu vnitřní optiku", která nám umožňuje rozpoznávat "společenské i lidské dobro a zlo". To je, jak sis jistě všiml, citát z Tvého doslovu k próze Grahama Greena. Napsal jsi jej téměř před čtvrt stoletím, ale Tvá slova o vnitřní optice dobra i zla mají dnes stejnou platnost jako tehdy. A netýkají se jenom Grahama Greena. V dnešní pochybní, tápavé době, která je často velmi skeptická k poslání literatury a roli spisovatele, zní Tvoje formulace jako projev intelektuální noblesy, která je, vždycky byla a bude, tolik vzácná.

S díky za vše a s přáním všeho dobrého

Tvůj Martin (Hilský)

S Milanem Svobodou

Činoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2014 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 8. června v 19.30 hodin

Spolek Fikar Nadějkov Jaroslav Žák a Miloš Stránský KOUZELNÉ RUKAVICE

„Pohádka“ o Hloupém Honzovi, který žije v kouzelném království.

Režie: Jiří Jiroutek / Dramaturgie: Jarda Souček, Mirka Dvořáková / Návrh scény: Jiří Jiroutek / Výtvarná realizace: Štěpánka Našincová / Za spolupráce: Zdenka Černého, Hany Martínkové / Technická realizace: Pavel Dvořák st. / Návrh a realizace kostýmů: Marie Franková / Světla a zvuk: Tomáš Kabiček / Hrají: Jarda Souček, Eva Urbanová, Boženka Dvořáková, Kuba Veselý, Pavel Vach, Zdeněk Černí, Pavel Dvořák, Jitka Pincová ml., Petr Vach, Maruška Kvasničková, Jitka Pincová st., Candát Peterka, Lukáš Vach, Zdik, Jan Hansee Charypar, Mirka Dvořáková, Pavel Buggy Vach, Lukáš Vach, Hana Martínková, Jiří Jiroutek / Hlas z rozhlasu: Košta.

TÝDEN UMĚLECKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A AMATÉRSKÉ Tvorby
17. – 25. května proběhne Týden uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby. Je to iniciativa propojující nový projekt UNESCO Týden uměleckého vzdělávání a evropský projekt Týden amatérského umění, které již oba fungují v několika evropských i mimoevropských státech. V obou případech jde především o týden občanské angažovanosti v regionech a místech, během kterého se nejrůznější kulturní i vzdělávací instituce (divadla, muzea, koncertní sály, kulturní domy, školy, ZUŠ,...), neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti...) a další občanské iniciativy mohou představit široké veřejnosti. Jeho součástí bude i Činoherní klub / ČK uvádí: 18. května s představením souboru Kladina / Kladno / Jiří Homola / Kupci.

Douška o divadle

Smysl pro experiment je podle mne neodlučitelný od smyslu pro divadlo. Experiment ovšem nevzniká tím, že se vyjadřuju jinak než na „dvorním“ jevišti, že jsem třeba „antikonenční“: opozice není ještě pozice, a pozice je to, co rozhoduje. A taky moc nevěřím, že experiment vznikne radikálním rušením toho „zastaralého vynálezu“; divadlo snad umírá nebo umře, taky si to často říkám, ale proč v tom případě vynakládat tolik divadelních prostředků na to, abychom to dokázali?

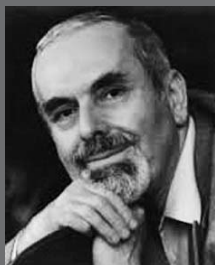
Věřím na experimentálnost konkrétní, praktickou, technicky sdílitelnou a vyjádřitelnou. Česky řečeno: považuju třeba za nejdůležitější experiment dělat v divadle to, co se v něm sice odjakživa dělá, ale co se pořádně dělat neumí – totiž zkoušet. Vytvořit princip a atmosféru zkoušky v pravém smyslu toho slova – ne jako instruování a osvojování – ale opravdu jako hledání a zkoumání neznámého terénu. (Je to trochu jako na školách, v tomto případě uměleckých, kde jde podle mne nejenom o to učit, ale naučit lidi, aby se uměli učit.) A to je otázka intenzity, ne extenzity.

Nevím, zda je horší divadlo přeceňovat nebo podceňovat. Jeho praktické výsledky jsou minimální anebo ojedinělé, to už zjistili i nejzavrzalejší zastánci názoru, že současná hra může zvýšit zemědělskou produkci. Divadlo musí být současné, samozřejmě, jaké jiné by mohlo být; ale jeho současnost není v současném tématu, ale ve schopnosti pomoci dnešnímu člověku, aby si byl co nejlépe vědom sebe sama: vytrhnout ho z mechanických a rutinovaných souvislostí každodenního života a postavit ho tváří v tvář otázkám, které za těmito souvislostmi, zdánlivě neviditelně, vyvěstávají; lépe řečeno, navodit situaci, v níž divák tyto otázky může sám objevovat.

*Jan Grossman v rozhovoru s Milanem Lukešem
v časopise DIVADLO – leden 1967*

DOUŠKY

Společně předplatně **Činoherního klubu, Divadla Na zábradlí a Dejvického divadla**, takzvaný **TROJÁK**, lze zakoupit v naší pokladně. Více na www.cinoherniklub.cz.

Ondřej Sokol a Zuzana Stavná hrají v novém filmu **Jana Hřebejka** *Zakázané uvolnění*.

Ondřeje Vetchého a Marka Taclíka můžete vidět v červnové premiéře filmu Romana Kašparovského *Všiváci*.

Blahopřejeme skladateli **Janu Klusákovi** k 80. narozeninám!

Všechno nejlepší přejeme k narozeninám **Barboře Hrzánové**.

S. Beckett: Čekání na Godota (Pozzo; režie J. Herz, 2001)

Poskytovatel čtyřletého
grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2014 poskytuje
Hlavní město Praha Činohernímu
klubu grant ve výši 18.700.000 Kč

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

CGSO

KRAUS®
MĚSÍČNÍ VINAŘSTVÍ

Tonera

kdykdy
www.kdykdy.cz

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTÁL

Facebook

Program

Činoherní čtení na červen 2014 vychází k předprodeji 6. května.
Redakce Činoherního čtení: Roman Cisař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Ivan Prokop, Bohdan Holomíček, Pavel Kolský, Miloň Novotný,
Yvona Odrazilová, DS Fikar Nadějkov. Jazyková korektura: Andrea Fiřtková.
Grafická úprava: Joska Skalník a Kateřina Skalníková.

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

To je Miroslav Šašek

od 23. 4. 2014 do 28. 6. 2014 / Úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

